

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Multunkban nem volt logika.

Akár tanult az ember logikát, akár nem, ha természetes, józan esze van: önállólag, logice tud gondolkodni. Erre megtanítja az embereket az élet, a hosszú tapasztalat! A parasztok közt van sok olyan ember, aki sohse járt iskolába, fogalma sincs, azt sem tudja, hogy mi az indukción, dedukción, szillogizmus, definíció stb. . . még sincs a munkájában szarvas, vagy krokodil okoskodás, talpra esik eszméivel, terveivel, mint a macska!

Igaz az, hogy többet ér egy kanálnyi józan ész, mint egy véka tudomány! Többet ér a szobatudósnál a tapasztalt, ügyes ember, aki minden filozófia propedeutika sutba dobása mellett is életrevalóan, következetesen tud dolgozni, munkálkodni.

Fájdalom, ezt a logikai következetességet, észszerű összefüggést nem igen találjuk föl Fogaras város (szabadkirályi város volt valaha!) mint nagyközség régi terveiben, alkotásaiban!

Körülbelül: hatszáz éve, hogy fenn áll Fogaras, — rengeteg, mathuzsálemi idő — s vajjon mit tud fölmutatni? . . .

Körülbelül: tizenöt husz évre visszamenőleg kezd a renezánsz alkotások szellője lengedezni fölöttünk, azóta reprodukál valamit s halad lassan-lassan Fogaras!

Azelőtt mi je volt nagyközségünknek? . . . Semmije! . . .

Az állami főgimnázium fölállítása, Olthid, kórház stb. mind tizenöt éven belül létesültek s hisszük, reméljük azt, hogy addig nem nyugszunk, küzdünk mind halálíg, míg: a pénz üg y i g a z g a t ó s á g o t ide nem hozzuk s rendezett tanácsu várost nem alkotunk Fogarasból!

Nemes törekvéseinket, eszméink, terveink hosszú láncolatát, ezekkel a magasztos alkotásokkal fogjuk betetézni! . . . amire elmondhatjuk majd: „exegit monumentum aere perennius!“

De mi e cikkünkben nem a jelennel,

sem a jövővel, hanem a multtal akarunk foglalkozni, eltekintve attól, hogy a latin azt mondja: „de mortuis aut bene, aut nihil!“ Nem némulhatunk el a sirnál, a temető kapuja előtt, ha meggondoljuk, hogy hatszáz éven át mit tudtak csinálni az emberek Fogarason?!

Pedig az tény, hogy az alatt az idő alatt is éltek itt emberek mindig, de nem dolgoztak semmit! . . . !

Tehát Fogaras jelenlegi helyzetében csakis a multat lehet kárhoz tati, a jelent nem!

Mert most igazán nem csodáljuk az evolúció korszakát, a Sturm és Drang periódust, hiszen hátramaradását rohamosan kiakarja pótolni, javítani s úgy az esztétika, mint a reális való térén is forrong, mozog lázasan, hogy ne átkozza, ne vádolja a jövő, a késői unokák átka ne szálljon, ne boruljon sirhalmára, mint a jelené!

Mindenesetre az lett volna a multnak legelső lépése, hogy az esztétikai téren fejtett volna ki nagyobb produkciót,

TÁRCA

A községi jegyző.

A „Fogaras és Vidéke“ számára
Irtta: Birnbaum Géza.

Ki ne ismerné a társadalomnak ezen köznapi alakját?

Ezt az urnak címzett individuumot — a ki tulajdonképen nem is ur — de a faluban parancsolgat és némelyek véleménye szerint sorsát megirigyelhetné bármely török-basa, mert a selyem zsinor iránt táplált súlyos aggodalmak sem gyötrik — a közzolgálat izgalmi által egyébként nem valami nagyon elkinzott — kedély állapotát.

Ki ne ismerné ezt a köztisztviselőnek gunyolt napszámot, a kinek a gondviselés részéről azon kiváltságos helyzet jutott osztályrészül, hogy a modern közigazgatásnak utóbbi időben oly feltűnő szaporasággal világra jött ujszülött intézkedéseit — ha mindjárt összegörnyedt is alatta — a haza, a nép érdekében érvényre juttassa.

Hiszen ez előtt száz évvel ismerte mindenki a „peleskei nótáriust“ midőn még se gőzmozdony, se telegraf, se gyorsajtó nem munkált közre, hogy a világ tudomást szerezzen az ilyen kiváló alakok létezéséről.

Manapság hogyné ismerné tehát mindenki a „községi jegyzőt“ a falunak fenntebb jellemzett mindenését, a ki nélkül — szó a mi szó — sem borját a vásárba nem viheti az ember, de még — költőibb példát használva — Hymen rózsá láncait sem öitethi magára a boldog házasulandó.

Mindenki tisztában van tehát azzal, hogy kicsoda . . . micsoda . . . a községi jegyző.

Hát kérem én azt hiszem, hogy nem csak hogy más nem tudja; de talán az a bizonyos községi jegyző maga sem tudja hogy ő voltaképen kicsoda . . . micsoda . . . ?

Ott ül ő a község általános ismert — despotája a nép hivatalos elnyomója, a — némelyek által a fizetés rendezés folytán talán meg is irigyelt községi jegyző — hivatalos helységének karosszékében iroasztala előtt s azt vélnéd az országuak a válságból való

kibontakozása fölött töpreng, oly elkeseredetten néz a semmiségbe. Dehogy! Az a bolond ötlete támadt, hogy a községben lábra kapott Amerikába való kivándorlás mániájából a lakosságot kigyógyítsa. Előadásokat tart a szőlők felujtásának és a konyha kertészet meghonosításának üdvös voltáról. Számadatokkal igyekszik kimutatni, hogy itthon is megtudja keresni saját családi tűzhelyénél bárki — kellő gazdálkodással — azt a mit Amerikában megkeres. És e mellett itt számíthat az állam segélyére is.

E pillanatban is „jegyzőnk“ egy előterjesztésen törí fejét mélyen elgondolkozva, hogy egy konyhakertészeti mintatelepnek államköltségen leendő felállítása érdekében nyerje meg felettes hatóságát. Mintha az állam pénzt fontosabb dologra elkölteni nem is lehetne!

Méiy elmerültségében nem hallja, hogy valaki az ajtón kopogtat. Kis idő múlva a kopogtatás megismétlődik, mire a jegyző merengéséből felocsudik, egy mérgező pillantást vet az ajtó felé és oda kiált, hogy „szabad.“

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

t. i. hogy Fogarast széppé varázsolta volna fekvésével, rendezett, zsinórmértékben épített utcáival!

Vajjon megtette-e ezt?

Nem! . . .

Sőt amiye volt még azt is eladta, szétoztotta!

Most? . . . nagyon természetesen végtelen nehéz logice gondolkozni s ezt a logikátlanságot abban látják többen, hogy egyszerre, rohamosan akar ugy az esztetika, mint a realitás terén is mozogni. Ez alatt azt értvén, hogy utcáit aszfaltoztatja s olyan intézményeket is akar a maga körében létesíteni, amelyek hoznak is valamit a konyhára. Szó ami szó, helyes a haladás minden téren, de mégis cselekedjünk most is logice.

Mi helyesljük az aszfaltozást, mert ezáltal Fogaras utcái szépülnek, csinosodnak, de mégis szívesebben láttunk volna a magunk körében olyan intézményt, ami: harmincezer koronát hoz a konyhára, mint amely ennyit elvesz a községtől. De ha már benne vagyunk a kiadásokban, hát csak csináljuk, mert nem tudjuk, hogy mi jóra vezet?

Mindenesetre, ha a pénzügyigazgatóságot stb. ide hoztuk volna, az talán hozott volna nekünk valamit a konyhára s nem nyúlt volna bele, mint az aszfaltozás bele nyul — a horribilis pótdó fizetése mellett — újból a szegény polgárság zsebeibe.

Már mi csak azt mondjuk: hogy haladjunk előre, csak az a fő, hogy legyen meg az összefüggés, a logikai láncszem alkotásainkban,

Mert utolsó az a földbirtokos, aki csak passzívákra dolgozik, épített, kiad, de bevétele nincs egy huncut fillér sem, ilyen gazdálkodás mellett tönkre kell jutnia.

Nekünk is: most már inkább a nettót (bevételt), mint a bruttót (a kiadást) kellene szaporítanunk, hogy a rengeteg pótdó fizetése mellett volna egy kis vagyunkánk is, vagy ha már az lehetetlen, hát volna egy kis bevétel.

Ne utánozzuk tehát a mult logikátlan gazdálkodását, hanem járjunk a magunk lábán: okosan és következetesen!

Ha az aszfaltozást keresztül tudtuk vinni — még a miniszteriumon át is, oly rövid idő alatt, az ennél fontosabb alkotásokat is, amiktől lételünk, jövőnk, egzisztenciánk függ — keresztül tudjuk vinni mind, csak akarat kell hozzá!

—ő.

A kaszinó alapszabály tervezete.

(Válasz: Dr. Spectator cikkére.)

Csak most jutott kezeinkhez a kaszinó alapszabály tervezete és így csak is most tehetjük meg dr. Spectator cikkére vonatkozó észrevételeinket.

Mindenek előtt azt jelentjük ki, hogy dr. Spectator helyesen gondolkozik akkor, amikor az alapszabály tervezethez idejekorán hozzá szól és megteszi észrevételeit még a végleges megállapodás előtt; mert hiszen a már elhatározott és életbe léptetett alapszabályokra késő volna megjegyzéseket tenni nem de?

Most még azonban, mikor csak a megbeszélés stádiumában van az ügy, bizonyára előnyére válik a vélemény nyilvánítás, mert

hát igaz az, hogy több szem, többet lát. Ebből az elvből kiindulva tesszük meg észrevételeinket mi is.

Dr. Spectator soraiból az egyszerűet és jóakarát világol, de kissé elhamarkodottan mondja ki ítéletét, még pedig a tagsági díjakra vonatkozólag. Mi — a magunk részéről — helyesljük a tagsági díjak három osztályba való sorozását, hiszen egy ilyen tekintélyes testületnél nélkülözhetetlen a nagyobb összegű alapító tagság. Pietás a régi emlékek iránt, de évi 20 koronával manapság már nem igen lehet valaki egy modern kor színvonalán álló kaszinónak alapító tagja!

Azután meg van nekünk annyi sok régi, tekintélyes emberünk, aki megörökíti szívesen a nevét az ő kedves kaszinójában.

Ami a rendes és rendkívüli tagságot illeti, hát ez is helyes, mert azt dr. Spectator is belátja, hogy akik eddig 12 kor.-t fizettek, azokat bajos volna most 20 kor.-ra kényszeríteni. Viszont megint nem logikus dolog, hogy a kevesebbet fizető tagnak épen annyi joga legyen, mint a többet fizetőnek. De különben is nem mindenki lehet abban a helyzetben, hogy állásából kifolyólag 20 koronát fizessen, s az ilyeneket — ha akarnának is — a „nem tehetőség“ miatt kizárnók a kaszinóból, ez aztán valóban „non sensus“ sakkhuzás lenne!

Biztosítjuk, hogy egy igazi uri társaságban senkinek sem fog észébe jutni a ranglétra! Fedhetetlen jellemű uri emberek jönnek ott össze, hogy ki fizet 20, vagy ki 12 koronát, azzal senki sem törődik!

A közgyűlések számát is egészen helyesen osztották be az új tervezetben.

Minden év elején egy előkészítő és minden év végén egy elszámoló közgyűlés okvetlenül kell. Az előbbin — mintegy — előre megbeszéljük az év munkaprogrammját, előirányzatot tesznek, az év utóján pedig elszámolnak az egész év mozzanatairól. Reális és okos dolog ez!

Kalaplevébe beállit egy öreges parasztember, kalapját vagy háromszor megforgatja kezében, párszor köhéscsel és félórát tartó bevezetés után előadja, hogy neki nagy a baja, fia Amerikában van és menye azt híreszteli a faluban, hogy ő t. i. apósa rosszul bánik vele. Ezt a „nagy bajt“ a jegyző természetesen az ügyet megillető kellő komolysággal letárgyalván, — az öreg vigasztalódottan távozik, a jegyző pedig — egy órai idővesztés után folytathatja munkáját.

Azaz, hogy folytathatná, ha egy másik atyafi nem állitana be, a kinek az nyomorúsága, hogy szomszédja már egy esztendő óta tartozik 5 koronával és többszöri felszólítás után sem bir pénzéhez jutni.

A kereset jegyzőkönyvre vétetik és a fél nyugodtan hazamegy bevárando a tárgyalás napját.

De „vakmerően és hivatalosan előáll a harmadik“ nem is kopogtat csak úgy ront be ajtóatul s az íróasztalig meg sem áll. S hogy az élvezett alkohól, ne hogy valami-

képpen szegyenbe hozza, meg aztán hogy bizalmas közlését annál hatékonyabban tudja előadni, rákönyököl az íróasztalra s miután kedves akar lenni — a képzelhető leghülyebb mosolygással közeledik a jegyző felé — bármint huzódzik is ez el tőle, s nehogy valaki megtalálja hallani majdnem sugva kérdi, hogy mikor találná a „jegyző“ urat itthon, mert valami fontos dolga volna. Nagy taggatásra végre kirukkol vele, hogy neki bizony utlevélre volna szüksége, mert Amerikába akar menni.

Üsön beléd a szösz gondolja magában a notárius, de hangosan nem meri mondani, mert az nem egyezik meg az ügyviteli szabályzatban előirt előzékeny bánásmóddal, melyet a felekkel szemben követni tartozik. Tehát felveszi a személyleírást és kedves vendégét a legillőbb módon kitesékeli.

Délre harangoznak. A szegény notárius dühös, hogy nem tudta megirni előterjesztését. Vesz kalapját és azzal az erős elhatá-

rozással megy ebédelni, hogy rögtön visszajön és aznap mégis csak elkészül a jelentése.

Nem telt bele egy negyedóra és a jegyző sietve megy vissza az irodába.

De oh Egek! az előszobába már egy egész sereg ügyes-bajos ember vár reá.

Lőttek az előterjesztésnek. Sebjaj! gondolja magában. Ezekkel ma letárgyalja a dolgot, másnap legalább háborítatlan dolgozhatnak.

Éppen hét óra lett, mire a társaság elszéledt s a jegyző mint ki magára eleget dolgozott, szintén haza felé igyekszik, hogy másnap újult erővel neki vesse magát az igazi munkának.

Mindezek előtt azonban benéz a határidő naplóba és majdnem hanyattosik ijedtében a mikor rájön hogy a közelebbi napokban mi vár rá. Ha fejtetőre áll, sem képes egy héten belül kedvenc témája számára alkalmas napot kapni és addig mennyi minden jöhet még!

Nem maradt tehát egyéb hátra, mint

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

A könyvtár ügyben tagadhatatlanul van egy kis igazsága a cikkírónak. Utóvégre is a legjobb akarat mellett sem tagadhatjuk el, hogy kaszinónk 32 éves multjához képest elenyészően csekély ez a könyvtár, de ez nem a jelen, hanem a mult mulasztása s nem következés, hogy a jövőben is így lesz, vagy így legyen!

Bizonyára első és főkötelessége egy kaszinónak, hogy a társadalmi élet összehozása mellett szellemi téren is terjessze a közművelődést, még pedig nemcsak az efemer hirlapokkal, hanem a hazai és külföldi irodalom gyöngyeivel is. Kaszinónk könyvtárára eddig nem sokat áldozott, de ezentul bizonyára majd nagyobb szeretetben részesíti ezt az ügyet és fokozottabb mértékben növeli könyvtárát, hogy tagjainak ezzel is élvezetet szerezhesen.

A választmányi tagok fölemelése logikus és elkerülhetetlen dolog. Hiszen a tagok száma évről-évre növekedik, lehetetlen tehát, hogy például, ha 50 ember ügyét 30 intézi, akkor 150 emberét is csak 30 intézze. Ezt csak hamarosan irtuk ide példának, mert nincs kezünk ügyében hiteles adat, mely határozott számokkal állíthatná föl a példát. De az arány bizonyos, hiszen régente 50 tagja volt a kaszinónak, ma már bizonyosan sokkal több van, ennél fogva a választmányi tagok létszámát is emelnie kellett, mert ennek mindig és mindenütt egyenlő arányban kell állania a tagok létszámával.

Ami a három évre való választást illeti, részünkről ezt nem helyeseljük.

Három év hamar elrepül, amikor már belemelgednek a munkába, kedvet kapnak a tette, akkor válasszunk megint másokat, akiknek ismét idő kell, amig gyakorlatot, kedvet kapnak a munkához. Egyszóval míg beletalálják magukat a helyzetbe.

Azt meg, hogy a kaszinónak minden

az éjjelt nappalá tenni és vacsora után szépen neki ülni, hogy a beadvány még ma elkészüljön.

El is készült az „még ma“ mert az éjjelt nem ütötte volt még el mikor a jegyző önelégülten tekintett végig kellő adatokkal támogatott munkáján.

Biztosra vette, hogy ennek meglesz a kellő fogantja.

És a mit így egyedül az éj csendjében elgondolkozik helyzete fölött, önkénytelenül e kérdés szólal meg benne, hogy hát ki ő? mi ő? hogy az éjj csendjét kell felhasználnia, ha szívének jobb sugallatát követve egy helyesnek vélt eszméért akar sorompóba szállnia.

Ur? Oh nem! mert hisz neki csak parancsolója van, de a kinek ő parancsolna az nem létezik.

Tisztviselő? Dehogy! a tisztviselőnek megvannak szabva hivatalos órái melyeknek keretén belül bőséges alkalma nyílik a közjó érdekében sok üdvöset cselekedni.

Napszámos? Az meg éppenséggel nem, mert az csak hétköznapi dolgozik és ünnepepihen!

De mikor van a jegyzőnek ünnepe? Soha! . . .

Ne törd te fejedet azon kedves jegyzőm hogy te ki vagy és mi vagy?

Oly kategoriát, a melybe magadat sorozni ohajtanád, nem találsz.

Ha e pályára léptél ne „Urrá“ de „emberré“ lenni törekedj s ha ezt elérted, elérted célodat.

tagja választmányi tag legyen egyszer — épen nem tartjuk indokoltnak! Hiszen annyiféle a nézet, felfogás és eszmekör, hogyha mindig újabb és újabb egyének intézik az ügyeket, akkor örökös ekszperimentálást produkálnak, ami — azt hisszük — nem válnék a kaszinó előnyére.

Hogy rosszul esnék a régi alapító tagoknak a mi hálátlanságunk, az bizonyos. Elvégre ők fáradoztak annyi és annyi éven át, ők létesítették azt az egyesületet, nem volna tehát helyes és méltányos cselekedet, ha kihagynánk őket a választmányból, hiszen „az öregeké a tapasztalatokon alapuló bölcsesség!“ Mint szokták mondani: „jó az öreg a háznál!“

Itt ezen az ekszponált vidéken, ahol a kaszinó valóságos missziót teljesít minden téren, ezek az alapszabályok tényleg megfelelnek a követelményeknek, mert nagy körültekintéssel s finom tapintattal vannak megalkotva. A házi és az ügyrendben még arra is kiterjed a figyelmük, mit már mi számtalanszor kockáztattunk lapunk hasábjain, t. i. hogy a kaszinónak minden téren, legyen az kulturális, vagy bármilyen, akció kell indítania. Ezt az alapszabályokban is ki kellene tüntetni részletesebben, ezek alatt a különböző bizottságok szorgalmas működését értjük különösen.

A társadalmi széthuzás — sajnos — egész hazánkban dúl és szedi a maga szánalomra méltó áldozatait. Szinte korunk egyik ferde kinövése ez és abban csatlakozunk dr. Spectator véleményéhez, — amit különben már mi három évvel ezelőtt megirtunk többször, — hogy nálunk a kaszinó van hivatva ezt a modern betegséget megoperálni.

És mivel nem vagyunk hölgyek (fájdalom!) és így tatán a szeszély, ez a bájnos női tulajdonság (pardon hölgyeim) nincs kifejlődve bennünk, ellenben a helyes és minden üdvös eszme, terv iránti jóakarattal megvan a kaszinó tagjaiban s most már új élet, valóságos renezánsz lüktet ott, amit különben dr. Spectator is elismer, önméltóvala reméljük, hogy a reform szele átröpül a kaszinó felett is és hogy ez nemcsak az alapszabályok módosításában fog nyilvánulni, erre garanciát nyújt nekünk a kaszinó elnöksége és választmánya!

H. Gy.

Nyílt levél.

— A kolozsvári m. kir. posta- és táviró-igazgatóságához. —

Pár hónapja mindössze, hogy az aradi üzletvezetőséghez fordultunk nyílt levelünkben a helyi érdekű vasut késése miatt, melyre az aradi üzletvezetőség mihamar megadta a választ, tisztázván, interpretálván a gyakori vonatkéséseket s végül soraiban megnyugtatótt bennünket aziránt, hogy ezentul nem fognak oly gyakran vonatkésések előfordulni a fogaras—szebeni vicinális kávédarálón.

Az aradi üzletvezetőséghez intézett nyílt levelünkben többek között azt is fölhoztuk panaszul, hogy a vonaton a leveles, ujságos zsák is sokszor eltéved s így a küldeményeket, csomagokat a megérkezett postai szállítólevél megérkezése s beadása ellenében — különösen ünnepek alkalmával — napok multán tudjuk csak kézhez kapni.

Erre az aradi üzletvezetőség azt az előzékeny választ adta, hogy a mi a leveles zsák sorsát illeti, ez ügyben interpelláló sorainkkal a kolozsvári m. kir. posta- és táviró-igazgatóságához forduljunk, az panaszaikra vonatkozólag a fölvilágosítást megadja s intézkedni fog annak orvoslásában.

Valóban itt a 12-dik óra, hogy fölszólaljunk s kérjük a fenti posta- és táviró-igazgatóságot, hogy ezen az anomálián sürgösen segíteni sziveskedjék.

Mi fogarasiak az Isten háta megett lakunk, távol az ország szívéből s nem elég az, hogy a távolság hátrányait nyögjük, szenvedjük, hanem még ezek mellett napi postánkkal is meggyűlik a bajunk.

Nem elég az, hogy a napi lapokat 2 nappal később kaphatjuk meg csak, hanem még az is előfordul, hogy leveles zsákunkat átteszik más vonatra s azt sokszor két-három napi időközrel kaphatjuk csak kézhez.

Előfordul a lapok közül a „Magyarország“-gal és a „Nap“-pal az, hogy a Budapestről érkező gyorsvonattal sokszor nem ér Tövisre, Szebenbe s így a reggeli „Magyarország“-ot és „Nap“-ot nem kaphatjuk meg itt Fogarason este hat órákor, hanem csak másnap reggel, hasonló eset történik sokszor a Lembergől jövő postával is.

Előfordul sokszor az, hogy fontos leveleknek legkésőbb két nap lefolyása alatt megkellene érkeznük pl. Budapestről, Bécsből stb. s csak három, sőt négy nap multán érkeznek meg.

Pedig, hogy az ilyen sürgős leveleknek későn való érkezése milyen beláthatatlan károkat és kellemetlenségeket okoznak az illetőknek, azt bizonyára a nagytekintetű m. kir. posta- és táviró-igazgatóság is lesz kegyes belátni.

A helybeli postahivatalban abszolúte semmiféle hiba nincs, mert ez itt az érkező postákat pontosan és rendesen kézbesítetteti, ekszpediálja, itt tisztán a a zsákok vasuton való föleserélésében, helytelen irányításában van a hiba.

Előfordul az az ekszpediens, hogy a lapot két-három napon át nem kapjuk rendesen s egyszerre érkeznek meg, holott a bélyegzőről ítélve a dolgot, az ekszpediáló helyen rendes időben adták föl azokat.

Ezekről ítélve tehát tisztán a mozgó postában lehet a hiba, akik a Fogarasra szóló zsákokat vagy föleserélik, vagy egész ellenkező irányba küldik, ami természetesen bosszantó s káros késésére van a fogarasi közönségnek.

Mivel a helyi lap van hivatva arra, hogy a közönség érdekeit védje s az azokat érő anomáliák ellen szánáló szavait fölemelje, megbocsát nekünk a nagyérdemű m. kir. posta- és táviró-igazgatóság-

ság, ha mi keressük fel nyílt sorainkkal a fenti ügy intézkedésére vonatkozólag, kérve, hogy az előforduló gyakori mizériákon hathatósan segíteni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel:
a „Fogaras és Vidéke”
szerkesztősége.

A lokálpatriotizmus.

Csodálatos és fájó jelenség az, amelynek lapunk fennállása óta szomorú szemtanúi vagyunk, tudniillik, hogy vannak többen, akiket sorsuk Fogarásból elvezérel, elfeledkeznek erről a kis pátriáról, nem hevíti azokat a szülőföld szeretetének lángja, melyet a költők szebbnél-szebb variációiban énekeltek már meg, de amely téma ezután is örök forrása lesz a költészetnek; amelyből mindig háladáatosan meríthet mindenki, pláne ilyen tündéri tájról, fejedelmi sasfészekből, mint Fogaras, melyről a havasok az ősi vár napról-napra oly szépen regélnek.

Csodálatos és fájó jelenség, hogy akár-milyen távoznak el tőlünk s szereznek szép pozíciójú állásokat, tekintélyes vagyont, szülőhelyükre soha vissza nem gondolnak, egykori melegét nem őrizték meg, elhamvadt bennük a ragaszkodásnak, a visszaemlékezésnek pedig szinte elpusztíthatatlan érzése, amely az ember lelkének természetesen alapvonása.

Ez a szomorú jelenség megérdemli, hogy komolyabban foglalkozzunk vele e lap hasábjain. Ha csak szórványosan jelentkeznek a községünkről való megfélekedés, ugyodasorolhatók az egyéni fogyatékoságok közé, amely felett a magasabb társadalmi erkölcsi elvek és törvények szempontjából nem bíraskodhatunk.

De amikor évek óta tapasztaljuk, hogy aki tőlünk egyszer elszármazik, az nemcsak nem kívánczik soha vissza, hanem megszakít tőlünk mindenféle közösséget, akkor e jelenség oly magaslatra emelkedett, hogy mint általános és egyetemes, bele kell világítanunk e helyzetbe, amelyben van: lekicsinylés, lealázás, méltatlanság és súlyos elbirálás.

Vajjon nem az emberi szív és gondolat legmélyén gyökerezik-e, hogy a város ezen fiai meleg szeretettel gondolkoznak a rég elhagyott tűzhelyről? Nem joggal várhatja-e a társadalom, hogy a messze idegenbe elszármazott gyermekeink a velünk való szerelmi és érzelmi közösséget megőrizzék?

Hogy elméjük és szívük fogékony legyen a szülőföld, e község s lakosságának haladása, nagysága iránt?

A szülőföldhöz, a honi röghöz való ragaszkodás a legőszibb, legegyszerűbb és legtermészetesebb érzés, amely egyaránt megvan a legkezdetlegesebb közműveltségi viszonyok között élő társadalomban. Ugy látszik, csak Fogaras város mint nagyközség elhidegült fiai alkotnak e téren szomorú kivételt!

És ez a súlyos ethikai jelenség, úgy látszik leigázó hatást gyakorol a helyi hazafiság erőteljes virágzására, a polgári önérték erősítésére és kifejlődésére. Hisz így nem szolgálthatunk buzdító példát a jelen és jövő nemzedéknek a polgári kötelességek, a szülőföld érdekében teendő anyagi és társadalmi munka buzgó és ideális teljesítésére.

Ennek a hiánya szerfölött meglátszik e községen. Fogaras gyermekei minden összeköttetés nélkül állanak. A fogarasi ember, ha egyszer tőlünk elszármazott szomorítón

juttatja eszünkbe Dante feliratát: itt hagyjatok fel minden reménytel!

Am akkor, amidőn ilyen jelenségeket teszünk szóvá, nem merőben hűtelen fiainkra hárítjuk a vádat. Mert az egyéni fogyatékoságért e város közönségét is terheli a felelősség, mert lehetetlen elképzelnünk azt, hogy ha egy organizmus egészséges és helyesen működik, úgy hatását ne éreztetné és tartóssá ne válnék.

De ha a községről való megfélekedés megdöbbentő egyértelműséggel mutatkozik több idő óta, abból — mert a társadalom és egyedeinek lélekműködésbeli közössége és kölcsönös hatása természetes — nyilván következtethetjük, hogy itt nem él, nem virágozik a lokálpatriotizmus oly fokban, amint érthető s ami fő szükséges volna.

Nem vihet el lelkében tehát a tőlünk távozó oly benyomásokat, amelyek épen akkor törnek elő legélénkebben, midőn — a mult és emlékezet géniusza veszi át vezető szerepét.

De hát tulajdonképen mi is vonzaná vissza az elköltözöttet Fogarashoz, talán a hegedű és koldusbot? Valóban reáoktroálhatjuk e dalt travesztálva, hogy:

„Aki az Olt vizét itta,
Nem sir annak lelke vissza!”

E község társadalmában, ethikai s szociális szerkezetében és működésében is kell lenni hibának, amely ezt a szomorú hajtást és kifejlődést, a legszomorubbát, amit elképzelhetünk, a szülőföldhöz való hálás ragaszkodó szeretet hiányát — lehetővé teszi!

Általános hátramaradottságunkban is rejlik tehát az a hiba, mely a lokálpatriotizmus szent tűzét nem igen élesztgeti, sőt kioltja fiaink szívéből.

Lenne csak fejlettebb, virágzóbb város Fogaras, mindjárt nagyobb lenne a mágnes is, de olyan körülmények között, mikor az ember külföld helyeken is lakhat, mint Fogaras, világosan megmagyarázható az indolencia, a hűtlenség, mert hiába, szivesebben lakik valaki az Isten szívében, mint annak háta megett. Ebből ered a lokálpatriotizmus hiánya!

—my.

H I R E K.

— Személyi hír. Pávai Vajna Albert vezérőrnagy a VI. honv. ker. parancsnoka, f. hó 26 és 27-én városunkban időzött, megismerlővén a helybeli honvéd zászlóalját. A vezérőrnagy mindent a legnagyobb rendben talált, megelégedését fejezte ki és katonái ovációk között távozott el városunkból.

— Áthelyezés. Csak nemrégiben adtunk hírt arról, hogy lapunk kiváló munkatársát: Vértessy Gyula dr.-t, a Petőfi társaság legujabb tagját szülővármegyéjébe: Egerbe helyezték át. Most újabb intézkedés történt, amennyiben Egerből Budapestre lett áttéve és a bpesti tanfelügyelő helyettesül kinevezve. Bizonyosan újabb kitüntetés ez, így most már a központban élve nem áll semmi akadály irodalmi munkálkodásának útjában. Reméljük, hogy néha-néha megemlékezik rólunk a messze távolban is. Gratulálunk!

— Műkedvelői előadás. A fogarasi ifjúsági egyesület f. hó 17-ikén saját könyvtára javára műkedvelői előadást rendez. Ezen fiatal egyesület még mindig a kezdet nehéz-

ségeivel küzd. Az egyesület vezetőjének indítványára az egyesület teljes erejéből oda törekszik, hogy szerény igényeinek megfelelő könyvtárt létesítsen, amely a tagoknak kellő szellemi táplálékot nyújtson. A midőn a fentieket jelezzük, tesszük azért, hogy városunk nemesszívü intelligenciájának a szives figyelmét újlag e szerény működésű egyesületre hívjuk fel, amely rá van utalva még a külségre és anyagi támogatásra. A fenti előadásra olyan szerencsés volt az egyesület, hogy egy magas színvonalu felolvasásra a helybeli m. k. áll. főgimnázium érdemes tanári karának egyik lelkes tagját sikerült megnyernie.

— Helyreigazítás. Fogaraszvármegye Hivatalos Lapjának ez évi 4-ik számából vettük a hírt, hogy Brassónak engedély adott, minden év augusztusában Fogarason luxus lóvásár tartására. Mint a „Hivatalos Lap” legutóbbi 5-ik számának helyreigazításában látjuk, tévedés volt a dologban, ugyanis nem Fogarason, hanem Brassóban van engedélyezve a luxus lóvásár.

— Egyleti élet. A helybeli önkéntes tűzoltóegylet mult hó 28-án tartotta ez évi rendes közgyűlését, amidőn az eltávozott Treposhes Henrik agilis alparancsnok helyének betöltése tüzetett napirendre. Alparancsnokul az addig titkári minőségben működött Szentgyörgyi József állami elemi iskolai igazgatót választották meg közfelkiáltással. Hisszük, hogy a most választott alparancsnok az önkéntes tűzoltóegyletnek ép oly lelkesülmi tudó és tevékeny vezetője lesz, mint elődje volt s a tűzoltóság a beléje helyezett bizalmát nem pazarolta érdemteltenre.

— Helyreigazítás. Mult számunkban tévesen irtuk azt, hogy Dr. Rosenberger János köz- és váltó ügyvéd, tíz évig terjedő időtartamra: a helybeli m. kir. áll. főgimn. részére az évenként adományozott harminc koronát „más nemzetiségű s VIII. osztályu tanulók részére adta.” Mint illetékes forrásból értesültünk: az adományozás általában szól, olyan tanulóknak, akik a magyar-nyelv és történelemben legalább jó előmenetelt tanúsítanak.

— Meghívás. A fogarasi önkéntes tűzoltó betegsegélyező- és temetkezési egylet folyó évi február hó 11-én, vasárnap d. u. 2 órakor, a városháza helyiségeiben levő irodájában közgyűlést tart, mely alkalommal az egylet 1904. és 1905. évi számadásai terjesztetnek elő. Felhívatnak a tűzoltó-temetkezési egylet tagjai, hogy a közgyűlésen minél többen jelenjenek meg. Megjegyzetjük, hogy határozati joggal csak a nagykoru férfitagok birnak; továbbá, hogy indítványok a gyűlést megelőzőleg 3 nappal írásban benyújtandók, különben nem fognak tárgyalás alá vétetni. Az elnökség.

— Öngyilkosság. Ugy látszik, szinte járványszerűleg lép fel az öngyilkosság, különösen cipészeink között. Alig temették el a szerencsétlen Németi Ábelt, az elmúlt héten megint Benkő csizmadia mester vetett véget életének, felakasztotta magát. Tették oka ismeretlen.

— Szerencsés vadász. Egy Havlicsek nevű nagy fakereskedő, ritkaság számba menő szerencsét talált a mult hó 25-én. A román határon ugyanis — amely vadászterületet ő bérlí — egy 200 kgr. súlyu, 14 agancsu him szarvast, egy nagy farkast és egy rókát lőtt. Ugy látszik nem találkozott aznap öreg asszonnal.

A vöröstoronyi m. kir. áll. határszéli kirendeltség személyzete a következő hivatalnokokból áll: 1. P a p p Kálmán m. kir. áll. hatsz. fogalmazó. 2. T r e p c h e s z Henrik rendőrbiztos, 3. S z i g e t v á r y Kálmán rendőrbiztos, 4. B o g d á n Ödön segédtsiszt és 5. Szücs István irodaszolga. Elég baj az nekünk, hogy Trepchez is — akit már már joggal nevezünk a mi Trepchezünknek — közöttük van.

Betörő katona. A romániai határszélen levő román katona kirendeltségnél szolgált Bretean Mihály szakaszvezető, aki a saját századparancsnokságánál elkövetett betöréses lopás elkövetése után megszökött és a magyar határon levő Boica községben levő kedveséhez menekült, ott egy napig tartózkodott csak és köpenyegét, fegyverét ott hagyva — eltűnt. A kapott értesítés után a nyomozást bevezetvén, a Ruil Vadunál levő m. kir. csendőrség a mi határunkon, egy szűz közelében letartóztatta, a határszéli rendőrségnek átadta és innét pedig biztos fedezet alatt átutalták bűnöst a romániai hatóságokhoz.

Járásorvos választás. A törcevári járás hosszú ideig orvos nélkül volt, a zernesti orvos helyettesítette; január hó 31-én az orvos választás megtörtént és dr. Stoján György N.-Illvai orvost egyhangulag megválasztotta a járás választmánya. Örvedetes, mert a fiatal és tehetséges orvos nem csak köztisztelet és szeretetben álló egyén, hanem Törcevár szülötte is. Sok szerencsét kívánunk működéséhez.

„Koalíció.” Bátran elmondhatjuk, hogy ma már a társadalomnak alig van olyan rétege, amelybe bele ne férkőznék a — politika. Olyan az ma már épen, mint a báránymiló. Az embernek bele kell esnie akár akar, akár nem s amint egyszer benne van, akkor ugyancsak nehéz belőle kievickélni. Kantusz József és Székely Mózes is favágás közben hallották, hogy „koalíció” s föltették magukba, hogy ők is megpróbálják már, milyen az a „koalíciós ivás.” Politizáltak, mint manapság mindenki rendszeren, úgy ők is. Az elfogyasztott pálinka gőze azonban mihamar szétrobbantotta a koalíciót, mert addig-addig tanakodtak, míg végre ellentétes álláspontra helyezkedtek. Szóval már nem bírták, tehát tettelegességre vetemedtek s jól fölképezték egymást. Így aztán megtudták mind a ketten, amire kíváncsiak voltak, ugyanis, hogy milyen az a „koalíciós ivás!”

Pörüljárt tolvaj. Sophrán Spiridon szeszcsori lakós, már huzamosabb idő óta észrevette, hogy udvaráról feltűnően sok csirkének nyoma vesz. Miután emberi nyomokra nem talált, azon véleményben volt, hogy talán róka, vagy görény jár az udvarába. Felállított tehát egy tekintélyes róka-csapdát, és várta a hatást. Ez nem is maradt el, mert már az elmúlt éjjel Sophrán sikoltó segélykiáltásokra lett figyelmes s amint kisietett az udvarra, ott egy hiányos öltözötű gyereket talált, aki minden erejéből igyekezett kimekkelni a csapdából. A pörüljárt tolvajt Kolompár Juonnak hívják, akit a rókacsapda vasfoga ballában erősen megsebzett. Így jár az, aki másét óhajtja.

Mulató rendőrök. A napokban a Vár-tér egyik korezmájában ugyancsak járta a ferbli, meg a huszonegyes s nagyon természetes kártyázás közben le-le csoszogtattak egy pár literatúrát is a mulatók. A rendőrök

egy darab ideig nézték-nézték a díszes kasszát, mikor aztán már megsokalták az ácsorgást, oda ültek ők is a lakrma krisztihez s ugyan-csak öblitgették vele elszáradt gégejükét.

Közegészség. Mint a vármegyei főorvos hivatalos jelentésében látjuk, Fogarason csak 1 hasi hagymáz volt és 1 roncs. toroklob fordult elő az elmúlt héten, az is a külmajorban. Alsóúrpáson kanyaró 2, Breázán 9. Zernesten hökhurut 2, Predeálon 2, Kupsan és Mundrán 1—1 hasi hagymáz, Ótohányban és Zernesten 1—1 föltömrigylob és Oláhujfaluban 1 trachoma eset fordult elő.

„Közírré tétetik.” Ez a régi ózsi szokás a mai világban csakis itt-ott a falukon divik, de már ott is kimuló félben van. Nálunk Fogarason mindent olyat vesznek elő, ami már régen kiment a divatból s ez tetszik. Így vagyunk a „közírré tétetik”-kel is, sőt mostanában a bakter azt a szokást vette föl, hogy télen fél 7 órakor zendíti rá a kellemetes dobszót, s veri az istentelen kutyabört úgy, ahogy csak bírja, gondolván, hogy akkor majd több lesz a csöcselék! S uram fia! adófizető polgárok helyett — akiknek tulajdonképen a dobszó szó l, kit lát maga körül a bakter? Magas személyiségeket — pékinasokat és tejhordó asszonyokat, akik bizonyára — oláh létükre — sokat értenek a: „közírré tétetik”-ből. Hagyjuk el már ezt hiszen itt van a lap s ott vannak a falragaszok, folyamodjunk azokhoz!

Ha kacér a feleség. Ugy gondolkodott Sophonea Juon dragusi lakós, hogy ő azért házasodott meg, hogy a felesége csakis neki éljen s más az ő szénáját ne szaggassa. Mivel pedig az asszony épen nem volt ezen a véleményen, sőt igen kellemesen érezte magát Bukur Miklós társaságában, természetesen, hogy állandó volt köztük a családi perpatvar. A férj eltiltotta, hogy ne érintkezzék a legénnyel, de nem sok eredménnyel járt a tilalom, a barátkozásnak csak nem szakadt vége. A napokban is mikor Sophonea hazament ott találta a legényt a szobában, aki vidáman csevegett a kackiás menyecskevel. A férjnek nem tetszett a „légyott” s bizony a legényt kiutasította. Az asszony tiltakozott, hogy alaptalan a föltékenykedése, de erre rája támadt a haragos ferj s pusztá kézzel, majd bottal úgy el naspárolta a legényt, hogy alig birt kívánszorogni a szobából.

A levétköztetett ember. Vankó István panasszal állt ma a policia elé. Az alkoholista atyafi az este ellátogatott valamely kocsmába s ott kivette a jóbol a maga részét. Aztán ment hazafelé, de már a fele uton azt hitte, hogy otthon van. S nagy nyugalommal tiszta fehérre vetkőzött az utcán, azután pedig keresni kezdte az ágát. Így haza is ért, de még otthon sem vette észre, hogy leván vetkőződé. Csak a fölébredt feleségének tűnt fel, hogy a hazatért ember cipője nem kopog s akkor látja, hogy biz' az abban a fehér ruhában tért haza, amiben a szemérmes atyafi aludni szokott. No keresték is aztán az utcán a ruhát, de nem találták. Abba bizony azóta már beleöltözködött valaki s a polgártárs azt kívánja most a policiatól, hogy kerítse meg neki a rendes ancugját. Ez már egy kissé furca kérelem.

Elvert imádó. Szerencsétlen szerelem ragadta magával Sztán János ucsai legényt. Hiába mondta a szép Zorka, hogy nem sze-

reti, szóba se áll vele, ő csak egyre reménykedett, pedig kárba vesztett minden fáradsága. Végre türelmét veszve még egy utolsó kísérletet akart tenni. Elment a lány szobája ablaka alá és megzörgette azt, hívta a lányt, hogy jöjjön ki egy szóra. De a kegyetlen, szép leány akkor is elutasította, mire a leány feldühödve káromkodni kezdett és a ház ablakait kővel beverte. Erre aztán csakugyan kijött a lány — bátyja, de nem üres kézzel, hanem egy nagy furkósbottal. A furkó pedig nem épen gyöngéd szerszám, amint Sztán nemsokára tapasztalhatta is, mert a hirtelen és váratlan támadás folytán földre rogyott, ahol ugyancsak suhogott rajta a bot; karját eltörte, fejét több helyen beverte. Most valamelyik búbajos javasasszony foltozgatja a hevesvérü ifju csontjait.

A „kis patkány.” Mint valami bánatba merevedett, özvegy kenguru, oly gyászos léptekkel tért be ma redakciónkba riporterünk, akit mi: „kis patkánynak” szoktunk magunk között titulálni. Oly fájdalmas kifejezés trónolt leányos arcán, hogy szinte vártuk, mikor tör ki már a könnyek zápora. Részvételtjesen kérdeztük, hogy mi baja, amire a kis rokonszenvetlen kijelentette, hogy nincs pénze, de aztán sietve tette hozzá:

— De azért egy koronát fizetek annak, aki megfejti a következő találoz mesét:

— Móricka az allóban volt sétálni a nevelőnővel és a szobaleánnyal. Amikor haza ért, azt mesélte a mamájának, hogy bár csak hárman voltak a ligetben és senki sem jött hozzájuk, mégis huszan hagyták el a sétateret. Hogy lehetett az?

A fogas számrejtvény megfejtésére és a kilátásba helyezett korona kiérdemelésére derék kerékhajtók jelentkezett, de egy félórai kemény fejtörés után kénytelen volt beismerni, hogy képtelen a rébusz megfejtésére.

— Pedig olyan egyszerű az egész — mondta fölénnyel mosolyogva a „kis patkány.” Hát Móricka egyszerűen hazudott.

A „kis patkány” hír szerint orvosi látleletet kapott, amely szerint a jobb arcán egy tenyérnyi nagyságu felhám „dag” van, mely pofontól ered, mert a kerékhajtó bepofozta a kis rokonszenvetlent a szedőszekrénybe.

Vacsorák a kaszínóban. Mint előre megjósoltuk, a f. hó 27-én este lezajlott kaszínói vacsora a lehető legjobban sikerült. Régen nem láttunk olyan fesztelen jókedvet, mint ott ez estén, amihez bizonyosan a durrogó pezsgős palackok is hozzájárultak. A késő, reggeli órákig maradt együtt a jókedvű, kedves társaság, s bizonyosan mindenki egy-egy kedves emlékekkel távozott el a pompásan sikerült mulatságról.

Határszéli személyforgalmunk. Jan. hóban Vöröstoronyánál a következő személyforgalom ment ki és be az országból. Belépett: magyar 2227, román 383, bolgár 12, török 13, osztrák 10, német 3, olasz, 66, francia 1, svájci 1, egyéb európai 2, összesen 1718. Ezzel szemben kilépett: magyar 1100, román 295, bolgár 13, török 7, osztrák 10, német 3, olasz 42, francia 1, svájci 1, orosz 1, összesen 1473. A két főösszeg együtt 3191. Tehát egy hó alatt ennyien utaztak át határunkon Vöröstoronyánál.

Nem rossz vicc. A román ünnepek alatt történt az alábbi tréfa a mely azokban komoly tettelegességgel végződött. Stefanescu Juon jó viszonyban volt Andrással. András régen törte már a fejét azon, hogy mikép

viccelhetné meg egy kissé Ttefanescut. Végre a viccet nyélbe ütötte. Karácsony vigiliáján András elemelte Stefanescu szép kis malacát és haza vitte, leölte s feleségével pompásan elkészítette vacsorára, meghíván Stefanescut is a pompás malacpecsenyére. Stefanescu ünnepélyesen meg is jelent s hozzáfogtak a lakmározáshoz. Javába eszik a jó finom malacpecsenyét, mikor csak megszólal András, no koma, hogy izlik a malacpecsenye! . . . Isteni, fölséges barátom! . . . Ittak is rá jóízűen, egyszer csak megszólal András, no pajtás tudod-e, hogy ez a te malacod volt? Stefanescunak se kellett több, föluggrott s Andrást fölképezve tovább állott. Lehet, hogy még a malacpecsenyének folytatása lesz a bíróságnál! . . .

— **Vöröskeresztesek a Lauritschban.** Mielőtt lapunkat bezártuk volna, a kíváncsiság elvitt bennünket a Lauritschba, hogy mi történik ott? Meglepetve látjuk a szépen földiszitett termet s a vöröskeresztesek jelvényeit a falakon függeni. No itt lesz valami? Lassan-lassan gyűlnek a kalikósok, egyszer csak egy bájos női hang megszólal s azt sugja riporterünk fülebe, hogy „ezer csókot kap, ha kiteszi nevemet a jövő számban.“ Erre 10—15 kalikós is körülveszi riporterünket és sok mindent ígérnek neki. Most már alig várjuk az éjfélt, hogy kitudhassuk: „vajjon nem valami bajszos bácsi ígerte e a csókokat?!“ Különben az egészről a jövő számban.

— **A „Budapesti Bazárt,“** mely kitűnően szerkesztett női divat lap ajánljuk hölgyolvásaink b. figyelmébe.

— **A légzőszervek vannak éghajlatuknál fogva mindennemű betegségeknek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbb esetben szorulnak orvosi segílyre. Szükséges ennél fogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszert alkalmazni és úgy az orvosi kar, miut a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a „Sirolin-Roche“ nevű creosot-készítményt előállítani, amely a légzőszervek összes megbetegedésénél legjobbnak bizonyult s úgy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetű hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A „Sirolin-Roche“ csökkenti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőcsökkenést, amellet ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden méregtartalmat. „Sirolin-Roche“ minden gyógyszerárban kapható.**

— **A Független Magyarország március 15-iki ünnepi száma.** A végtelenül huzódó politikai válság, a nemzetet ért súlyos megpróbáltatások korszakában fokozottan nagy ünnepe lesz a magyar népnek március 15-ike. A „Független Magyarország“, a nemzetet lelkiismeretének ez az állhatatos ébrentartója e napot arra használja fel, hogy a nemzeti követelések után való vágyat és lelkesedést a negyvennyolcas idők példájával is megerősítse. A magyar hírlapírásban eddig egyedülálló ünnepi újságszámban akarja a „Független Magyarország“ ez óhaját megvalósítani. A köteteknek megfelelő lapszám a nagy évfordulónak legpompásabb emlékműve lesz. Az ellenzéki pártok nagynevű vezéremberei, az összes függetlenségi képviselők politikai cikkeikkel, a legkiválóbb magyar írók szépirodalmi dolgozataikkal, a lap jelentősebb dolgozóitársai pedig aktuális és a szabadságharc idejéből vett események tárgyalásával teszik kiválónak a lap március 15-iki

gyönyörű illusztrációkkal ékesített ünnepi számát, a mely egyszersmind a nyomdai technikának is remeke lesz. A 250 oldal meghaladó impozáns újságszámot a „Független Magyarország“-nak úgy régi, mint újonnan belépő összes előfizetői rendes lapszámként ingyen kapják, míg a nem előfizetők 1 kor. összegnek bélyegben, vagy postautalványon való előleges beküldése után kaphatják meg a „Független Magyarország“ kiadóhivatalától (Budapest, Erzsébet-körút 50.) Vasuti állomások, dohánytözsdek és egyéb lapelárusítók szintén csakis a meghatározott 1 kor. előre való beküldése mellett tarthatnak igényt e lapszámra.

△ **Köhögés, reketség és meghülés** ellen a legjobb házi szernek bizonyult a Halápi' féle vas méz-szőrp mely kiváló gyógyhatásának elismerésül a londoni kiállításon arany éremmel lett kitüntetve.

△ **Helybeli és vidéki menyasszonyok** részére és a ház körül szükséges bármily csekély mennyiségű vászon-áru, asztalnemű, törülköző, zsebkendő, fehérnemű, ágyhuzat, paplan, matrac stb. kizárólag jó minőségű cikkeket magánfeleknek is a legolcsóbb árban szállítja a hirneves, aranyéremmel kitüntetett Veisz és Heimler-féle ipartelep, Pozsonyban. Árjegyzékek és minták bérmentve.

△ **A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy 14 éven át, igen előkelő fogorvosi műteremben szerzett gazdag tapasztalataim után, szülővárosomba visszatérve, a Sterzing-utca 6. sz. a. Román-féle házban egy állandó fogtechnikai műtermet nyitottam. Készíteni fogok úgy egyes fogakat, mint egész fogsorokat, arany, vulkanit és kaucsukban; javítok roncsolt szájpadlásokat stb. stb., mindent a legújabb módszerek szerint és legjobb kivitelben. Műtermem nyitva van d. e. 8—1-ig és d. u. 2—7-ig. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel Fleischmann Hermann, fogtechnikus.**

△ **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűviz valamennyi hasonló vizet tartós hasbajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet.

KÖZGAZDASÁG.

Népünk és a szövetkezetek.

Népünk igen konzervatív gondolkozású. S a szövetkezetek eszméje kebelében csak csigalépésben halad.

Epen ezért a kormány segítségével életre kelt népies gazdasági és iparos hitelszövetkezetek, amelyek alig néhány év óta kezdtek alakulni és áldásosan működni, nagy jelentőségűek. Mert egyrészt népünket olcsó hitelhez juttatják, más oldalról meggyőzik őt azok hasznáról és jelentőségéről. Már ezen körülmény egymagában is nagy előny.

Mert mihelyt egyszer meg fog barátkozni népünk a szövetkezet eszméjével és ezt testtel lélekkel felkarolja, annak közgazdasági viszonyai egészséges irányba fognak fejlődni és az a nagy kiaknázás, amelynek a nép közgazdaságilag alá van vetve, megfog szünni, és munkásságának a gyümölcsét első sorban ő maga és nem más fogja élvezni.

Egy másik nem különben nagy előnye a szövetkezeteknek a társadalmi szempont. Ugyanis a szövetkezetek a gazdagot, szegényt egy táborba hozzák és miután azok kizáró-

lagosan a kölcsönösségen alapulnak, a felebaráti szeretetnek hatalmas terjesztői és így nagy mértékben fognak befolyást gyakorolni a nép erkölcsi színvonalának emelésére is.

Sőt a nép gazdasági állapotának javulását csak is a szövetkezetek felállításától várhatjuk jövőre.

Népünket elvégre át kell hogy hassa a tudat, hogy az egyesülésben van az erő. Egyesülnie kell feltétlenül gazdasági téren, ha azt akarjuk, hogy mint a haza egyik legfőbb támasza, boldogjon.

Más oldalról ki kell jelentenem, hogy mindenik rossznak, meg van a jó oldala is.

Mert habár a tömeges kivándorlás következtében hazánk munkáskezzei apadtak és a munkásberek emelkedtek — a kivándorlóknak a legjelentékenyebb része — sok millió koronát küld hátramaradt családjának, és a birtokaikat terhelő adosságokat törlesztették.

Csak hogy mi lesz akkor amikor Amerikában is meg fog jelenni a gazdasági visszafejlődés?

Mert, hogy a jelenlegi gazdasági állapot ottan sem fog örökké tartani, az bizonyos.

Az Amerikában szerzett pénz csakhamar eluszik és csakhamar az előbbi állapotok fognak felmerülni. Hiszen hogy népünk, nem dolgozó, munkaszerető azt nem állíthatják, csak hogy munkálkodása arányában nincsen a kor szelleméhez képest gazdaságilag nevelve. És ha azt akarjuk, hogy népünk az amerikai pénznek gyümölcsét is élvezze, haladéktalanul rá kell őt vezetni a helyes takarékos gazdálkodás rendszerére.

És e munkánkat a szövetkezetek előteremtésével, felállításával kell megkezdennünk. Árasszuk el hazánk gazdálkodó népét a mindenfajta gazdálkodás körébe vágó szövetkezetekkel, amely tényünkkel bevezetnők a nép közé a takarékosági szellemet is, amely eltekintve hazánk németajku lakosságától, nem igen nagy erényünk.

Mert erős a hitem, hogy ha népünket takarékoskossá tesszük, ha megszokja a takarékoskosságot, hogy nem csak a mára, hanem a holnapra is fog gondolni, akkor nem kell népünket a tönkremenéstől féltetnünk.

Hála a földmívelési kormány és az áldásosan működő gazdasági egyesületek intézkedéseinek, az okszerű gazdálkodás lassan bár — de mégis terjed a kisbirtokosok között.

Ha tehát az okszerű gazdálkodás mellett, sikerül nekünk takarékoskossá tenni népünket, akkor ő maga fog meggyőződni, hogy a szegény nép legnagyobb ellensége a pazarlással egybekötött fényűzési hajlam, meg az alkohol.

És miután e nemes célokat mi első sorban a szövetkezetek felállításával véljük elérhetni, így valódi népművelést gyakorolunk azok általánosításával.

Az I. t. Szerkesztő ur engedelmével a következő számban a részletekre lennék bátor kiterjeszkedni.

Gábor Dániel.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

S. Gy. Árpás. Ön egyébről sem tud írni, mint szűkebb körülményeiről! Mit érdekel az valakit, ha önök „per kopf“ megittak 4—5 liter bort a táncközben úgy ordítottak, mint „egy sakál!“ Ez privát ügy, kinek-kinek a magánügye. Legföllebb azt a

társaságot érdekli, amely ott volt, de nem a nagyközönséget. Nem való lapba, ergo a papirkosárba dobtuk!

Sz. J. Alsóporumbák. Vajjon mi lehet az oka a hosszú hallgatásnak? Negybecsü s igaz, hazafias szívet s lélekkel megirt becses soraiban már régen nem gyönyörködhattunk! Talán csak nincs valami baj? Kérjük b. választát minél előbb, ha körülményei engedik. Üdvözlét!

G. D. Fogaras. Bocsanat, hogy csak most közöltük, de a folytatását kérjük a jövő szám részére. Üdv!

Szilárda Lókó. A szives munkálkodást mind a két részről várva-várjuk!

R. K. Fogaras. Nem közölhetjük, mert már idejét multá. Kérünk valami más aktuális jellegű, lokális színezű cikket.

Sz. J. Helyben. A két hirt köszönettel vettük és a jövőre tett ígéretet örömmel várjuk. Üdvözlét!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

WEISZ és HEIMLER POZSONYI IPARTELEPE

magánfeleknek

is

a legolcsóbb árban szállítja

hirneves

VÁSZONÁRU	FEHÉRNEMŰ
ASZTALNEMŰ	ÁGYHUZAT
TÖRÜLKÖZŐ	PAPLAN
ZSEBKENDŐ	MATRÁC

stb.

cikkeit.

Árjegyzék és minták bérmentve.

Teljes

menyasszonyi és vőlegényi

KELENGYÉK

készítése.

11-12

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. vevőközönségnek b. tudomására hozni, hogy:

Az Apaffy-utca 14. számú vagy a Vártér 5. számú ház jutányos áron és előnyös feltételek mellett szabadkézből

e l a d ó.

Botha Károly,
tulajdonos.

2-3

KIADÓ üzlethelyiség és lakás.

Az özvegy Toth Józsefné-féle, Sterzing-utca 4-ik számú házában, és így a város legforgalmasabb helyén: a piactér sarkán levő — jelenleg még a „Hirschhorn A. és társa“ nevű cég által birt 2 üzlethelyiség, — az ezekkel belső összeköttetésben levő és 2 szoba s konyhából álló lakás, — pince, raktárak és mellékhelyiségekkel együtt — 1906. évi október hó 1-től kezdve, — haszonbérbe adandó; — esetleg vendéglőnek is.

Értekezni az emeleten lakó háztulajdonosnénál.

4-6

Világszerte híres a Borszéki gyógy-borviz.

A „Fökut“ vize a legkellemesebb italu, legszénsavdusabb üdítő ásványviz, úgy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth-kut“ vize kitünő összetételű alkalikus vasas savanyúviz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykornál.

A „Boldizsár-kuti“ gyógyborviz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti viz, de kitünő sikerrel használatik a vese-, húgyhólyag-, köszvénybántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza a húgyhomoklerakodást.

Nagy lithium tartalmu. Húgyhajtó hatásu. Vasmentes. Szénsavdus. Csiramentes.

A Borszéki gyógy-borvizek főraktára:

Thierfeld Lipót urnál

Fogarason.

Kapható: mindenütt.

4-12

„Drei Eichenbräu.“

Nevezett sörnek fogarasi

főraktára:

WOLFF M. örököseinél (Mexikó.)

10 üveg vételnél 1 üveg 28 fillér.

A műveltség könyvtáranak 2-ik kötete

„Az ember“

gyönyörű kivitelben megjelent.

Bolti ára kor. 24.—

Kapható és megrendelhető

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében, Fogarason.

Sz. 888—1905. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1905. évi 7931. számú végzése következtében dr. Vasu Oktavian ügyvéd által képviselt fogarasi Háner János javára odavaló Valthor János és neje ellen 448 K. s jár. erejéig 1905. évi október hó 19-én

foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1158 K.-ra becsült következő ingóságok u. m.: butorok, varrógép, vadász fegyver, táskák, szekér, hám és sertések nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járás-bíróság 1905. évi V. 605/10. számú végzése folytán 448 K. tőkekövetelés, ennek 1905. évi október hó 11 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 121 K 34 f.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig,

Fogarason alpereseknél leendő eszközzésére 1906. febr. 17-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Fogaras, 1906. évi január hó 31-én.

Gyárfás Ferenc,
kir. bir. végrehajtó.

THIERFELD DÁVID könyv-, papir- és írószer-kereskedése

FOGARAS.

Ajánlja — **iskolai könyvekkel, papir-, író-, rajz- és festőszerekkel** — ujonnan berendezett

nagy raktárát.

Iskolai táskák és könyvszíjak nagy választékban.

Jutányos árak

Szolid kiszolgálás!

Naptárak 1906. évre.

	K all.		K all.		K all.
Képes családi naptár	1 20	A magyar ember képes naptára	— 60	A népszabadság képes n.	— 40
Falusi gazda naptár	1 20	A szent család képes napt.	— 60	Képes függetlenségi napt.	— 40
Borászati naptár	1 20	Vig cimborá	— 60	Igazságos Mátyás király képes naptára	— 40
Regélő bácsi	— 80	Székely egyleti képes napt.	— 60	Képes földmívelési naptár	— 40
Magyar hősök naptára	— 80	Nagy Petőfi naptár	— 60	Kis képes mesélő naptár	— 40
A magyar család naptára	— 80	Nagy képes kereszt. napt.	— 60	Tündérek naptára	— 40
A magyar nemzet nagy képes naptára	— 80	Szántóvetők naptára	— 60	Ős magyarok képes napt.	— 40
Hit, remény, szeretet és a szent család nagy k. napt.	— 80	Bátyám uram nevéssünk n.	— 60	Kis képes házi naptár	— 40
A mesélő bácsi nagy képes naptára	— 80	Ezernyolczszáznegyvennyolc	— 60	Képes szentháromság napt.	— 40
István bácsi naptára	— 80	Nagy Kossuth naptár	— 60	Irodai fali naptár	— 40
Magyar nők házi naptára	— 80	Nagy képes mese-naptár	— 60	Nagy regélő naptár	— 80
Protestans új képes naptár	— 80	Ezer esztendő magyarországi képes naptára	— 60	Földmívelők naptára	— 60
Lidérc naptár	— 80	Igazmondó népnaptár	— 60	Magyar vitéz naptár	— 60
Közhasznú nagy képes napt.	— 80	Kis képes népnaptár	— 40	Erdélyi képes naptár	— 60
Honvéd naptár	— 60	Keresztény képes naptár	— 40	Aiföldi dalos naptár	— 60
Magyar népnaptár	— 60	Kis Kossuth-naptár	— 40	Kalandos mese naptár	— 40
Képes Kossuth-naptár	— 60	Budapesti kis képes naptár	— 40	Kis regélő naptár	— 40
Magyar képes népnaptár	— 60	Magyar mesemondó naptár	— 40	Nagy képes naptár	2 —
Petőfi naptár	— 60	Kis képes szűz Mária-napt.	— 40	Borszem Jankó naptár	2 —
		Magyar gazda naptár	— 40	Közigazgatási kalendárium	1 40
				Magyar tanítók naptára	— 80

Thierfeld Dávid KÖNYVKERESKEDÉSE
FOGARASON.